

Görüşler

Nr. 2070

ADANA HAKEVİ

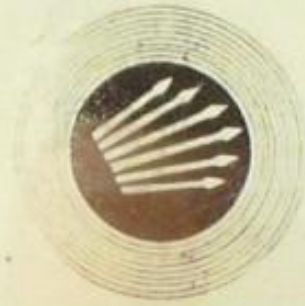
MAYIS 1942

SAYI: 45

Görüşler

ADANA HAKEMİ

TARAFINDAN ÇIKARILIR
AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

MAYIS 1942

SAYI : 45

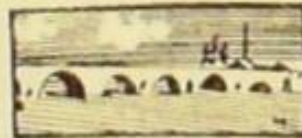
İÇİNDEKİLER

19 Mayıs Gençliğin Gürleyen Sesi	CEVDET AKÇALI
Adana'da 19 Mayıs ve Spor Bayramı	RIZA SALİH SARAY
Bürücek Hatıraları	NEZİHE SİREN
Adana'da Spor Kalkınması	RIZA SALİH SARAY
Folklor Denemeleri	CEMAL OĞUZ ÖCAL
Adana'da Kozacılık	ÖMER ÇELİK
Ana (Hikâye)	OĞUZ ÖZDEŞ
Beden Terbiyesi ve Spor (Piyes)	ARİF BAYCAN
Ev Çalışmaları

Şiirler

Cemal Oğuz Öcal — Hüseyin Şaşırılmaz — Mehmet Akif Tunçay
Sacit Özata — Sami Gürlev — Sacit Özgür

19 Mayıs'ta Gençliğin Gürleyen Sesi

Yazan : CEVDET AKÇALI

Biz, destanları göklerde, efsaneleri abidelerde yazılı bir nesilden geldik. Ve göklerden gelip göklere gidiyoruz.

Biz, ilk doğduğumuz zaman göklere taptık. Karlı dağlardan aşarken bayrağımızı göklerden yaptık. Kara günlerde göklerin gösterdiği yollara saptık.

Onun için bizim adımız gectür.

Bayrağımızın sinesine akları taktık. Ak elbiseler giyerek, ak ayranlar içerek, ak alınlarla daima yeni ülkülere baktık.

Onun için bizim parolamız aaktır,

Yarın bize verecekleri emir de bu olacaktır: Akl

Şimdi zaman bize müstakbel zaferlerden müjde büyüklerimizden mukaddes bir emanet getiriyor. Biz de onu tutmak için ellerimizi gökyüzüne kaldırdığımız zaman parmaklarımız beş ok gibi bulutları deliyor. Altıncı okumuzda Atamızın ülküyü gösteren parmağıdır. İşte biz, bu altı okun gösterdiği yoldan yürüyoruz. Ve eğer, arzularımız bu yoldan ayrılmayı emrederse söküp atacağız. İcabettiği gün sıcak odaları bırakıp karlı dağlarda çorak bozkırlarda yatacağız.

Ayaklarımız başımızın gösterdiği yolda yürümezse kıracağız. Başımız kalbimizdekini düşünmezse koparacağız.

Bizim kalplerimiz şafakların başladığı şarkıya inanır. Bize Strpsındığını bir şafak müjdelemişti. Bize Dumlupınarı bir şafak müjdelemişti. Şimdi de müstakbel zaferleri hayat şafağında biz gençler müjdeliyoruz.

Biz, topların, tüfeklerin, bombaların kudretini inkâr ediyoruz. Biz, dostların, düşmanların kudretini inkâr ediyoruz, Ve biz, yalnız bileklerimizizin, süngülerimizin kudretine iman ediyoruz.

Biz, ne ümidi kışta, ne ümidi baharda olanlardanız. Bizim ümidimiz yıllardadır. Yılları da büyüklerimize biz gençler vadediyoruz.

Eğer şimdi, Tanrı bir lâhza yer yüzüne inseydi Malazgirt çocuklarının asırlara hükmünü görecekti. Kendi huzurunda atalarımızın söylediği hür nağmelere bizim yeniden başladığımızı görecekti. Bizim için yarattığı ebedi istiklâlin dinç bekçilerini görecekti.

Tanrı dünyayı yaratmadan destanımızı yazdı. O destan da göklerde. Tanrı... Tanrı... Tanrı yalnız Türkün doğuştuğu yerdedir.

Şimdi, binlerce mukaddes ruh gökte bizi beklemektedir. Atalarımızın ruhu kendi kemiklerinin kaldığı toprakların ninnisini ister. Kendi kanlarının suladığı dağlardaki kaynaklardan su içen dudakların duasını bekler. Bizde onların istediğini yapacağız. Zafer bir gün yolunu şaşırıp ayağımıza gelmezse onu süngülerimizin ucuna takacağız. Fakat, sabır bize neler vadeder ahl. Neler vadeder...

Bizim üç mukaddes sesimiz vardır ki, ilâhları bile kıs-

kandırdı. İlk defa Asyada su, su diye inlediler. Sonra maviler altında Zafer, zafer dediler. Bozkurt Ergenekonu böyle inlemişti. Tanrı Musâ ile konuşurken böyle söylemişti. Buda kanunlarını dünyaya böyle haykırmıştı.

Üçüncü mukaddes sesimizi ee bugün biz haykırıyoruz:
Sabır! Sabır!

Biz, ATA, ATA dediğimiz zaman Bozkurt mavi ufuklardan başını gösteriyor. Ata, Ata dediğimiz zaman bir baş üzerinden maviler bize cevap veriyor. Onlar bizim rehberimizdir.

Ayaklarımız atamızın çizdiği yolda yürürken tarih bize maziden kudretler taşır. Tanrının ismi dudaklarımızdayken kudreti süngülerimizin ucunda dolaşır.

Bizim vatanımız sulh için yaşayanların zafer için ölenlerin vatanıdır. Ve bu vatanda kızıl yerlerin hüsreti sarışın saçlar kadar kalbimizi yakar. Bir zafer şarkısını hür bir kahkaha kadar özleriz. Albayrağımız bizi munis bir bakıştan daha çok teselli eder. Biz onun âşığıyız.

Atalarımız bize dört mukaddes renk bıraktılar. Bunlardan karayı düne bıraktık. Kızıl, kanımızda; ak, alnımızda; mavi de ruhumuzdadır. Bu renkleri taşıyan her uzvumuz bize haykırır. Yerler bizden zafer ister. Gökler bizden zafer ister. Ver ey! mavi gözlü Atam bize gökten emirler ver.

Cevdet Akçalı

19 M a y ı s

Biz dokuz yüz on dokuz on beş Mayıs sabahı,
Ürpertti tüylerini mâsum milletin âbı...
Bürünürken mâteme Türk'ün şanlı hilâli,
Görmeliydi, o zaman, bir (Mustafa Kemâl) i :
(İzmir) in işgali pek dokunmuştu kanına,
Yaldırım gibi koştu (Vezirler) in yanına...
Bu zavallı (Ricâl) in hepsi bitkin haldaydı,
Kiminin gözü canda, kimisinin maldaydı!..
Dediler: (Bu gidişin sonu neye varacak?)
Dedi: (Milleti, kendi İmanı kurtaracak!)
Duracak zaman değil çabuk karar veriniz!
Umitsizlik yerine celadet gösteriniz!..)

Diş bileyip dünyanın yedi başlı (Dev) ine,
Cepheye koşar gibi koştu hemen evine...
Bir vefâlı sırdaşı kenbini bekliyordu:
(Gitme, Kemâl! Gemini batıracaklar!) diyordu...
Halbuki O düşünmüş, kararını vermişti,
Daha o vakit sanki muradına ermişti...
Öyle bir kükredi ki, oynadı arz yerinden,
Yankı verdi sesine dağlar, taşlar derinden:
(Milletim, yaralı bir aslan gibi yatıyor;
Ben batarsam ne çıkar? Koca vatan batıyor!..)
Tarih, bu erkek sesi işitince titredi:
(İşte Türk'ün kurtuluş güneşi doğdu!) dedi.

Tutuşturdu bu güneş imanlı gönülleri,
Açıldı bozkırlarda (Hürriyet) in gülleri!..
Sultan da, düşman gibi, koğuldu öz vatandan;
Öcümüzü aldık hep: Bize kement atandan!..
Türk kendine güvenir, yoktur onu (Dayı) sı,
Bu güvenle yarattık, biz (19 Mayıs) ı!..
Bugün: Gençlik ve Spor, sağlık, inan güntüdür;
Bugün: Yüce milletin en kutlu düğünüdür!..
Bugün dünya kaynarken Türklük mutlu yaşıyor,
Dinç omuzlar bayrağı sonsuzluğa taşıyor!..
Çevrildi bütün gözler (Kâbe) miz (Ankara) ya,
Şaşarım ırkıma hor bakan bahtı karaya!..
Aşılmaz bir kayadır: Vatan'ın ardı, öntü,
Emrindeyiz, her zaman, ey kahraman İNÖNÜ!..

Cemal Oğuz Öcal

Adana'da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı

Yazan : Rıza Sallı Saray

Beden Terbiyesi Müdürü

Büyük kurtarıcı ebedî Şef Atatürkün Türk Vatan ve istiklâlini kurtarmak üzere Samsunda Anadolu topraklarına ayak bastıklarının yıl dönümü olan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramımız yüksek değer ve ehemmiyetine yakışır şekilde Bölge-mizde bu yıl geçen senelerden daha canlı, daha kalabalık ve pek parlak bir surette kutlanmıştır.

Şehrimizde Kaza ve Nahiye merkezlerimiz büyük bir intizam dahilinde Spor ve gençlik bayramı kutlama talimatına göre geçit merasimi, Köylerimizde de muhtelif spor şenlikleri yapılmıştır. Şimdiye kadar emsaline tesadüf edilmemiş büyük halk kütleleri de coşkun tezahüratla bu törene iştirak etmiş; sporcu ve talebeleri alkışlamışlardır. Bütün binalar, vitrinler bu günün manasına uygun olarak süslenmiş, gece ışıklanmış, Bayraklar asılmış, sokaklar vecizelerle donatılmıştır.

Adanada Kız Lisesi 500, kız Enstitüsü 150, Erkek Lises 600, Erkek Muallim mektebi 400, 1 inci Orta Okul 500 2 inci Orta okul 500, Ticaret Lisesi 300, Ziraat Lisesi 150, Sanat okulu 100, Adana Gençlik Kulübü 130, Milli Mensucat Gençlik Kulübü 200, Malatya Mensucat Gençlik kulübü 150, Adana 6 ncı Demiryolu Gençlik kulübü 100, Atıcılık ve Avcılık ihtisas kulübü 75, Emekli Sporcular 50, Kaza, Nahiye ve Köy Okulları da bütün kadrolarıyla törene iştirak etmiştir.

Adana'da 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramı kutlama programına göre:

19 Mayıs 1942 Salı günü saat (16) da Maarif Müdürlüğünün okullardan seçtiği bir grup talebe ve sporcular Beden Terbiyesi Seyhan Bölgesi binasında toplandılar. Önlerinde Halkevi bandosu olarak ve arkasından başta Beden Terbiyesi çelenği olmak üzere Parti, Halkevi, Belediye, Gençlik kulüpleri ve teşekküllerin hazırladıkları çelenklerle emekli ve genç sporcular ile talebe kafilesi şehrin belli başlı caddelerinden gösteriş gezileri yaparak ve marşlar söyleyerek Atatürk parkına geldi. Atatürk parkında anıta 28 çelenk merasimle kondu. İstiklâl marşı söylenip Ebedî Şefimiz Atatürkün manevî huzurunda bir daki-

kısa sükût ihtiramı yapıldıktan sonra sporcular kafilesi saat 17 de stadyoma geldi. Orta ve Teknik Öğretim Okulları kız ve Erkek talebeleri ile emekli ve genç sporcular, Beden Terbiyesi mükellefleri gereken hazırlıkları ile yerlerini aldılar. Ve; teftişe hazır vaziyette toplandılar. Vali ve yanlarında Askerî komutan, C. H. Partisi Reisi, Belediye Reisi, Halkevi Reisi, Maarif Müdürü ve Beden Terbiyesi Müdürü olduğu halde talebe ve sporcuları selâmlıyarak hususî tribündeki yerlerine geçtiler. Selâmlama bitince alana merasimle bayrak dikildi. Bütün talebe; genç ve emekli sporcular, Beden Terbiyesi mükellefleri bando ile birlikte İstiklâl marşını söylediler.

Vali ve onu takiben okullar ve sporcular adına seçilen iki genç birer nutuk verdiler. Söylevlerden sonra aşağıdaki sıraya göre geçit resmi yapıldı.

Bayrak ve Filamalar, İzciler, Kız Lisesi, Kız Enstitüsü, Erkek Lisesi, Erkek Öğretmen Okulu, Ziraat Lisesi, Ticaret Lisesi, Orta Okullar, Sanat Okulu. Emekli Sporcular, Atıcılık ve avcılık ihtisas kulübü, Genç Sporcular ve Beden Terbiyesi Mükellefleri

Geçit resminden sonra: Evvelâ kız talebeler muhtelif hareketler yaparak halk tarafından coşkunca alışılandılar. Kız talebeden sonra erkek talebe muhtelif gösteriler yapmışlardır. Şiddetli ve sürekli alkışlar ile takdir edilmişlerdir. Harekâttan sonra kazanılan mükâfatlar verilmiştir. Mükâfat tevziinden sonra alandan merasimle Bayrak indirilmiş Sporcu va talebelerle Beden Terbiyesi mükellefleri bando ile birlikte onuncu yıl marşını söylemişlerdir.

Beynelmilel veya en az bölgenin bütün çevresinde şöhret yapmış ve törene bizzat gelebilecek kadar ihtiyar sporcu ve öğretmen olmadığından; yalnız hastanelerdeki hastalara okullardan seçilmiş talebeler ziyaretler yapmış, çiçek ve sigara gibi münasip hediyeler dağıtılmıştır. Gece Halkevi tarafından bir gençlik toplantısı yapılarak genç sporcu ve talebeler eğlendirilmiştir. Bölgemiz bu günün onuruna bir suvare tertip etmiş geç vakte kadar neşeli bir gece geçirilmiştir. Stadyomun muhtelif yerlerine yapılan daimî hoparlör tesisatı ile nutuklar ve kumandalar neşriyatı yapılmıştır.

19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramı bölgemizde yüksek değer ve ehemmiyetine yaraşır şekilde kutlanmıştır. Adana Stadyomuna (18.000) e yakın Halk seyirci olarak gelmiştir ki bu sayı Adana için yeni bir rekordur.

Rıza Salih Saray

Bürücek Hatıraları

— 5 —

Yazan : Nezihe Siren

5/8/1940

Bürücede Yağmur

Bürücek en güzel gününü bugün yaşadı. Günlerdenberi içini boşaltmağa korkan bulutlar bugün gök maviliğine kavuşturmak için bütün sularını yapraklara, toprağa içirdiler. Karşiki dağın tepecinden esmer bir sis enginlerine kadar iniyor. Bu sis perdesi altında ağaçların hayali kımıldanıyor. Bu hayal oyunu gök kararınca kadar devam ediyor. Yan taraftaki dağlar görünmüyor. Etekleriyle gök birleşmiş. Havanın tozlarını içen bir kar yağmış gibi.. Çinkoların gürültüsü, taşlara inen suların şıptısı.. Bu yağmurun sesi.. Gözler dalınca yağmurun yağdığı görülmiyecek, içe dolu bir çam kokusu, bilhassa hava yerine teneffüs edilen toprak kokusu herşeyi unutturuyor. Gün kararıyor.. Yağmur hızını alıyor artık..

Karşiki dağda küme küme alevler görünüyor.. Alevler birbirinden ayrılmağa korkuyor. Bu ışık kümeleri köylülerin hem ateşi hem ışığı.. Başlar uzaktan görünmüyor.. Sanki bu ışığı etrafında bir halka var.. Bu ışıklar gecenin güneşleri gibi..

Hava soğuk pencereler kapalı ışıklar halâ titriyor. Tah ta aralıklarından süzülen ışık çizgilerini seyir etmekle doyamiyorum.

Bunlar bu güne kadar görmediğim dağlarda yanan ilk ışıklar.. Gece bulutların, dağların arkasında gaip oldu. İki dağın arasında gök yüzü yıldızlarla dolu.. Başımı yıldızlara kaldırdığım zaman gözlerimi açamadım. Işıklar damla damla inerek gözlerimi ıslatıyor. Bu gece yağmurun içimize gönderdiği sis gecemizin teneffüsü, yıldızlarda gecemizin ışıkları.. Hava, toprak ve çam kokusu..

KOŞMA

İşte beni böyle şu yavru yakan
Sallanı sallanı geçip gidiyor.
Esaret zincirin boynuma takan
Elinde çantasın açıp gidiyor.

Giydiği mantosu ipekli kumaş
Naz ederek yürür gayetle yavaş
Sanki bulutlardan ayrılan güneş
Ziyasın her yere saçıp gidiyor

Daha onbeşine varmamış yaşı
Cennetden mi gelmiş huriler başı
Altunu gösteren şol mihenk taşı
Ehli aşk olanı seçip gidiyor.

Vallahi bulunmaz güzelin eşi
Dağların karından beyazdır dösü
Bülbül ötüşünde bıldırcın kuşu
Avcıyı görürse kaçıp gidiyor

Terzi der almadım dosttan bergüzar
Aşkile olmuşum canımdan bizar
Kurdu içerime yar çifte hizar
De durmadan beni biçip gidiyor

Terzi

HÜSEYİN ŞAŞIRMAZ

Adanada Spor Kalkınması

Rıza Salih Saray

İlk defa Adanaya yirmi sene evvel geldiğimde bir Futbol maçı seyrettim. (Türk Gücü) ile (W. M. C. Y.) isminde iki kulüp sahaya çıktılar. Biri Türk' Diğeri ekalliyetleri içine almış bulunan Adananın iki takımı dizildi. Yılda ancak bir defa! yapılacak bu mühim maçı; yüze yakın [meraklı Mektep talebesi, mahalle çoluk ve çocukları ile Adanada bulunan topu topu bu iki kulübün bir kaç idarecisi] seyretmeğe gelmişti. Adananın en sıcak mevsimi Haziran ayının tam ortasında ve 1922 yılında yapılan bu maçı hiç unutamam!..

Eski İstasyon hıristiyan mezarlığının boşluğu ile kumluktaki (Hayvan pazarı) yeri; o zamanlar — üzülerek yazıyorum — Adana Gençliğinin Spor alanları idi! Hele futbolcuların kıyafetlerine gelince hak getire: Boyunda ve başta mendiller, ayaklarda futbol ayakkabısı pek az.. Çoğunda fotin hatta bazısında iskarpin.. Forma uçları içte dışta... Pantolonlar çeşitli sanki (bobstil) modasını Sporcular (defile) yapıyormuş gibi.

Aradan zaman geçti devrimler yavaş yavaş sökün etmeğe başladı. Adları saygı ile anılmağa değer Spor idarecileri işbirliği yapmağa başladılar.

(W. M. C. Y.) Spor kısmına aradığı ekalliyet elemanları bulmayınca içtimaî bir kulüp ve nihayet zamanla yaşiyamaz oldu, kapandı.

Fakat buna karşılık olarak (Türk Gücü), (Türk Ocağı) oldu. Ocak güzel bir Spor kolu açtı. Kulüpler arttı. Büyük Türk zaferi Adana spor hayatına da hız vermeğe başladı. Egemelik savaşında (Kara İsalı) da kırk kişi ile dörttyüz kişilik bir taburu esir alan ve Türk egemenliği uğrunda pek büyük kahramanlıklar gösteren Adanalılar (Spor) u ihmal edemezdi.

O zamanın Başvekili büyük sporcu ve inkılâbci Millî Şefimiz sayın İNÖNÜ Adanaya ilk defa onur verdikleri gün Türk ocağı salonunda bir spor idarecisinin spor alanı hakkındaki maruzatını çok büyük bir alâka ile dinledikten sonra çok kat'î emirlerini derhal vererek Adana gençliğine bugünkü (Stadyom) u hediye ettiler.

(Türkiye İdman camiyetleri ittifakı) ile arkasından çıkan (Türk Spor Kurumu) teşkilâtları da kısmen ve imkân içerisinde çalıştı.

Nihayet iki seneden beri tatbik sahasına giren 3530 sayılı Beden Terbiyesi kanunu ile esaslı şekilde ele alınan Türkiye spor ve Beden Terbiyesi hayatı içinde (Adana) bir varlık olmağa başlamıştır.

Bugün Adanada artık yalnız futbol yok. Her türlü spor yapan; beden terbiyesi kanunu mucibince de yurt müdafaası için çalışan kuvvetli bir gençlik topluluğu, kaynaşması ve canlılığı var.

Cumhuriyet rejimimiz sayesinde Adana modern spor tesisi ve alanlarına da kavuşmuştur: Büyük bir stadyom ve bu stadın içinde her türlü spor yapabilecek nizamlı altı kolvarlı koşu pisti, atlama, atma yerleri, voleybol ve basketbol sahaları, sıcak soğuk duş tesisatı, revir, tribün gibi lüzumlu muhtelif tesisler yapılmıştır.

Stadyomdan başka yerlerde de: Hipodrom, Açık Jimnastikhane, kapalı güreş salonu ve malzemeleri, çalışan bir atış poligonu ve her türlü silâhları ve malzemesi, Türkiyede değil bütün komşu memleketlerimizde, Balkanlarda ve hatta Rusya'da bile eşi olmayan modern yüzme havuzu..

Memnuniyetle kaydedebiliriz ki bu yaz Türkiye yüzme birincilikleri Adananın bu güzel ve modern yüzme havuzunda yapılacaktır. Adananın en mühim bir hususiyeti her türlü sporun yapılabilmesi için coğrafi durumunun mükemmeliyetidir.

Toros'un en yüksek zirvelerine tırmanan gençlik aynı günler içinde Akdenizin eşsiz karataş plâjında kütrek çekmek, kotra âlemleri yaşatarak kısa zamanda yaz ve kış sporları yapmak imkânını buluyor. Belediyemizin imâr plânı şehrimizi de güzelleştirmektedir. Adana yumuşak iklimi ile pek yakında Türkiyenin en mühim (Turistik) şehri olacak, dahilden ve haricden seyyahlar celbedecek kadar güzelleşecek. İsviçrenin Montblanc'ına, Fransanın Kodazürüne rekabet edecektir.

Rıza Salih Saray

BİRİNCİ BÖLÜM

— 13 —

Derliyen ve Yazan :
Cemal Oğuz Öcal

— K —

- 1516 — Kedi sirke içmez.
1517 — Karnı acıkan katık istemez, uykusu gelen yastık istemez.
1518 — Kaderinde varsa kaşığına çıkar.
1519 — Kısmetinde varsa kaşığına çıkar.
1520 — Kazan kazan, kazana ver.
1521 — Kazan kazan kazana ver, artırdı hoza (hızana) ver.
1522 — Korkulu rüya görmekdense, uyanık yatmak hayırlıdır.
1523 — Komşu lokması tatlı olur.
1524 — Komşu komşunun gülüne muhtaçtır.
1525 — Kuş uçmaz, kervan geçmez.
1526 — Kahve, tütün; keyfler bütün.
1527 — Kızım var, sızım var.
1528 — Kız evi, naz evi.
1529 — Kızdır kısarak, bir torba osurak.
1530 — Kızdır, nazdır; bin kişi akçe azdır.
1531 — Kara gün dostu.
1532 — Kara gün kararır kalmaz.
1533 — Kurunun yanında yaş da yanar.
1534 — Kır atın yanında duran ya huyundan, ya tüyünden.
1535 — Kuluçka çocuğunu (civciv'ini) ezmez.
1536 — Köpeğin duası kabul olsa, gökden kemik yağar.
1537 — Kel başa şimşir tarak.
1538 — Kurt kocayınca köpeklerin maskarası olur.
1539 — Kırk yılın emeği, deli kızın yumağı.
1540 — Körün gözünde, topalın dizinde.
1541 — Küçük büyür, deli uslarır.
1542 — Kuru kuru kadan alayım, yaş yaş kölen olayım.
1543 — Keçide can, kasapta yağ kaygısı.

- 1544 — Korkma karakışın kışından, kork abrilin (nisanın) beşinden, ökü zü ayırır eşinden.
- 1545 — Kusursuz güzel olmaz.
- 1546 — Kusursuz güzel arayan yarsız kalır.
- 1547 — Keçinin yemediği ot ya başına vurur, ya kışına.
- 1548 — Keçi gıcirtalır dişini kasap bilir işini.
- 1649 — Köy aşını köpek ürmez.
- 1550 — Kendi düşen ağlamaz.
- 1551 — Karşıdan gördüm bir yeşil türbe, içine girdim estegfurullah.
- 1552 — Komşuma beş versin benide yanına eş versin.
- 1553 — Komşudan aş gelir, oda insana hoş gelir.
- 1554 — Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.
- 1555 — Kara haber tez duyulur.
- 1556 — Karınca kaderince.
- 1557 — Karınca kararınca.
- 1558 — Karanlığa taş atar.
- 1559 — Kaçan balığın başı büyük olur.
- 1560 — Kadın, erkeğin eşidir.
- 1561 — Kim itti, kim taradı; sohbet kime yaradı?
- 1562 — Kürt ne bilir bayramı zır zır içer ayranı.
- 1563 — Kürt ne bilir bayramı lak lak içer ayranı.
- 1564 — Kız kucakta, cehiz bucakta.
- 1565 — Kız beşikte, cehiz sandıkta.
- 1566 — Kırk ölç bir biç.
- 1567 — Kebabı köz öldürür, yigiti söz öldürür.
- 1568 — Kebabı köz öldürür, yigiti hançer kesmez, bir kötü söz öldürür.
- 1569 — Kâr, zararın kardeşidir.
- 1570 — Kel kele kel demezse; başı ağrır.
- 1571 — Keller kelâsı, başlar belâsı.
- 1572 — Kuraklık günde köpekle şaka yaparsan çamurlu günde elbiseyi berbat eder.
- 1573 — Kesen bilmez, doğrayan bilir.
- 1574 — Karasu (kahve) karın doyurmaz.
- 1575 — Kemik getiren, kemik götürür.
- 1576 — Kırk düşün bir söyle.
- 1577 — Kırk, dilini burk.
- 1578 — Kırk dinle bir söyle.
- 1579 — Kırkından sonra saz çalar.
- 1580 — Kırkından sonra azanı teneşir paklar

—Sonu Var—

SECCADE

Yayılır kırlara günün sevinci
Hislerimle Kâinat yemyeşil sade.
Müphem âamlerden atılan inci,
Üstünde sevgilime kavuştuğum seccâde

“Omzumda bir ay gölgesi mazi,,
Nedamet dolu kalbimde sabah
Hatıralarla mücrim bu ruhum,
Açılan gözlerinden dökülür günah...

Dudaklarımda dualarla mestim,
Ümitlerimle “Visal,, e giden sarı kuşlar...
Elimde sarhoşluğuma yol veren testim.

Deli rüyalarımın ilk yoludur sade
Üstünde sevgilime kavuştuğum seccadel..

Mehmet Akif Tunçay

DÖNECEKMIYIM

Bahtım gibi hazin sesli kampana
Çalınca içime serdi hicranı.
Geride kalınca şirin Adana
Dedim bu hayattan ayrılma anı.

Uçuyor, koşuyor çığlıkla tren
Kimsesiz gecede meçhul ellere.
Bu betbaht sahnede çırpınırken ben
Üzülmeğe yaraşmaz dedim bir ere.

Yoksa bir mum gibi sınırı uzun
Hasret tufanında sönecekmiyim?
Söyle Rabbim Yoksa mes'ut havuzun
Yeniden içine dönecekmiyim?

SACIT ÖZATA

Adana'da Kozacılık

Yazan : **ÖMER ÇELİK**

Ticaret Lisesi Talebelerinden

Adanamızın birinci derecede gelirini teşkil eden ve ahalisinin en çok uğraştığı şey pamukçuluktur. Adananın, büyük arazisi öyle bir düzendedir ki, sanki iklim, yağmur ve toprak sırf pamuk yetiştirmek için tabiat tarafından hususi olarak yaratılmıştır. İklim tam bir pamuk yetiştiren iklim 38—40 derece.

Toprak tam bir pamuk üreten toprak. Münbit ve kumsuz. Hulâsa Adanaya tabiat tarafından bahşedilen bu araziye ne kadar översek övelim bunun kıymetinin bir sayfasını bile çevirmiş olamayız. Bu münbit ve bol araziden yapılan istifade, her sene biraz daha artmaktadır. Şöyleki: Eski kara saban yerine şimdi köten ve traktör, eski orak yerine şimdi biçer çeker makinesi, eski harman yerine şimdi patoz kaim olmuştur. Tabiidir ki bilek kuvvetinden, teknik ve fennî usullerle aldığımız mahsul daha çok olduğu gibi zaman ve masrafta da çok miktarda istifade ederiz. Çiftçilerimizin hepsi bunu idrak ettikleri için traktör, köten, patoz almışlardır. Alamayanlar büyük çiftçilerden ve hükümetten icara tutmaktadırlar. Birinci Teşrin ve İkinci Teşrin de çiftçiler yazın felhan ettikleri tarlalarını ikinci defa olarak sürerler. Şubat ve Marta kadar bu böyle kalır. Bu aylar gelince çığit ekimine başlanır. Çiftçiler bu işleri az bir masrafla başarırlar, fakat Mayısta başlayan haftalık ücretle ot döğdürmek, tarlayı sürmek ve ekmek kadar kolay değildir. Çiftliğin en masraflı safhası bu Mayısta başlayan haftalık zamanıdır. Çünkü çiftçiler geniş arazilerinin otunu döğdürmek ve kozayı 7—8 hafta içerisinde ot afetinden kurtarmak için günde enaz 300—400 amele çalıştırmaya mecburdurlar. Bu çiftçilerin yaptığı masraf ve zahmet.

Bu zamanda Türkiyenin dört bucağından gelen ameleler tarlalara akın ederler. Tarlalar adeta insan istilâsı altındaymış gibidir. Akşamları çiftliğin koca avlusu ve damı yanyana seril-

miş amelelerin yatakları ile doludur. Herkes daha akşamdan yatarak derin bir uykuya dalmıştır.

Sabahleyin güneş kızılığını tan yerinden gösterirken çiftlikte hafif hafif insan sesleri işidilir. Ve az bir zaman sonra bütün ameleler işlerinin başına gitmek üzere yavaş yavaş çiftlikten uzaklaşırlar.

Sabahın serinliğinde daldan dala atlayarak öten şakrak kuş seslerine tarlaya giden amelelerin güzel manileri karışır. Tarlada bir sıra halinde bölük bölük dizilen amelelerin en şen ve en coşkun zamanları sabahın serinliğindedir. Çalışmalarını güzel türküler söyleyerek bir tempoya uydururlar. Ameleler arasında türküye ve maniye o kadar önem verilir ki içlerinde sesi güzel olup maniler söyleyene amele başı ve hatta çiftçi başı bile müsamaha eder. Yemeklerde, istirahatlarda ve hele sabah serinliğinde en küçük amele gurubu arasında bile mani sesleri işidilir. Amelelerden biri söyle arkadaş söylede bileğimize biraz kuvvet gelsin dediği zaman, öteki hemen başlar.

Mezarımı derin edin.
Su serpin serin edin.
Dünyada, murat almadım
Ahrette gelin edin.

Saçımı darıyorum
Darayıpta örüyorum,
Kınamayın arkadaşlar,
Yar yitirdim arıyorum.

Diyerek manisini bitirir bitirmez heyecana gelen bir başkası hemen başlar.

Şu giden ben olaydım.
Atına nal olaydım.
Belinde trabulus
Saçağı ben olaydım.

Şu giden kimin kızı?
Yanakları kırmızı.
Gerdanında beş ben var.
Sandım seher yıldızı.

Buda manisini bitirir bitirmez diğer biri başlar. Bütün

İklimler Ötesi

Salkımlansın dallarda rüyalar
Ve beklesin gözlerimiz sabahı.
İtir kokulu rüzgârlarla
Günahlarımız gitsin uzaklara,
Ki arıyalım iklimler ötesinde
Kaybolan günümüzü.

SACIT ÖZGÜR

amelelerin gözleri yerde kesecek ot ararken kulakları arkadaşının şirin manisini dinliyor.

Kazmam düştü elimden.
Şalım düştü belimden.
Yarım gitti elimden
Nitmeli, Nitmeli
Başım alıp gitmeli.
Ondört Ondört
Ben, kozayı kestim,
Sen, üstünü ört.

Diyerek manisini bitirir. O anda kabile dahilinde bulunan bütün ameleler, kükreyen arslanlar gibi heyyt diye bağıarak seslerini diğer amele guruplarına duyurmağa çalışırlar.

İşte yedi, sekiz haftalık bir zamanın her günü böyle geçer. Bu ot dövmek zamanı bittikten sonra tarla bir ay kadar kendi kendine bırakılır. Nihayet Ağustos ayında Saçı, başı ağarmış kozanın hayatına nihayet verilir. Bu zamanda aynen haftalık zamanında olduğu gibi ameleler tarlalara akın ederler. Tarladaki manzaraları gene gurup gurup dizilerek maniler söyleyerek kozayı devşirirler. Altı ay tarlaya sarfedilen bu emeklerin ve masrafların karşılığı artık tarla ödemeye başlamıştır.

Ömer Çelik

A n a

Yazan : OĞUZ ÖZDEŞ

— Çocuğumu dövme? Yalvarırım, bu defalık affet

Genç kadın, kocasının kolları arasında feryat eden çocuğuna doğru koştu. Titriyen dizleri birdenbire bükülüverdi ve kocasının ayaklarına kapanarak, hıçkırıklar içinde inledi.

— Allahaşkına acı. Dövme?

Sonra yaşlarla dolup boşalan gözlerini çocuğuna çevirdi. O iki siyah göz, genç anaya, bir anda mazinin acı ve ıztırap dolu günlerini hatırlattı.

İlk kocası, ona ancak bir sene kadar saadet ışıkları saçmış, fakat, karlı bir kış günü onu kollarının arasında ebedi olarak kaybetmişti. Babasının bile görmediği, şimdi çırpınan bu çocuğu genç ana, karanlık bir odada yapayalnız, kimsenin bile haberi olmadan dünyaya getirmişti.

İlk kocasının ölümünden bir ay sonra, kendisine talip olan bu erkeğe varırken, herşeyden evvel yegâne tesellisi olan olan çocuğunu düşünmüş ve yalnız yavrusunu aç bırakmamak için evlenmişti. Fakat, evlendiği bu erkek, hergün biraz daha evini ihmal etmiş, akşamları geç gelmeye başlamıştı. Ana bunların hepsine boyun eğiyor, talihin bu mantıksız cilvelerine sadece "KADER,, damgasını yapıştırmak mecburiyetinde kalıyordu. Fakat...

Tek tesellisi olan çocuğunun hergün dövülmesi kalbinde derin yaralar açmıştı. O kalbini, sevgisini, aşkını yalnız yavrusuna hasretmişti. Kalbindeki anne şefkati, kendisini her türlü felâkete sürükleyecek kadar büyüktü.

Yine ağlaya ağlaya, ayaklarına kapandığı erkeğe yalvardı.

— Beni döv. Eakat onu dövme.. O, çok küçük...

— Döveceğim.. Rakıyı döker ha.. Ben şimdi ne ile rakı alacağım. Para yok.. Pul yok..

— Rakı çocuğundan kıymetli mi?

Erkek homurdanarak:

— Bana ne? Diye bağırdı. Senin piçin için rakısız mı kalayım?

Genç kadın, çocuğunun feryadına dayanamıyarak, çömel-diği yerden fırladı ve yavrusunu bu kalbsiz,, erkeğin elinden almak için koştu.

— Çekil oradan..

— Çocuğumu ver!..

Şiddetli bir tekme yi vahşi kükreme takip etti.

— Karşımdan çekill!..

Genç ana, fırlatıldığı köşeden ağır ağır doğrularak aya-ğa kalktı. Gözlerinden boşanan yaşlar, ağızından sızan kanlarla karışarak göksüne damlıyordu.

— Çocuğumu ver!.. O benim herşeyimdir.

Erkek kanlı gözlerini anaya çevirdi ve bağırdı.

— Al çocuğunu. Ama artık senin bu evde yerin yok...

Ana, bu sözleri yarı işitti, yarı işitmedi. Yavrusunu, gök-süne bastırdı. Sessiz göz yaşları döktü. Allahına şükretti. Ve uzun zaman, ölü gibi kaldı. Yavrusu bütün ıztrabını dindirmişti.

Hiç bir şey söylemeden çocuğuyla birlikte dışarı çıktı ve karanlık sokaklarda kayboldu.

..

Zaman geçti.

Genç ananın çocuğu Nafiz beş-altı yaşlarına geldi. Büyüdükçe, gözleri babasının gözlerini andırıyor, saçları kıvrıcık-laşıyor, konuşuşu şekerleşiyordu.

Annesi gündüzleri çalışmaya gittiği zaman, Nafiz komşu çocuklarıyla oynar, akşam güneş batarken, genç ana, işinden gelir ve yavrusunu kucaklıyarak evine götürürdü.

Bu mes'ut günler de "KADER,, in başka bir cilvesi de-ğilmiydi?

..

Gene zaman geçti.

Ve bir gün, onların oturdukları mahallede, büyük bir yangın oldu.

Civar mahallelerden gelen halk, büyük meydana toplan-mış, kimisi büyük bir dehşet ve heyecan içinde, kimisi müte-bessim bir yüzle zevklerini tatmin için yangını seyrediyordu.

Bir aralık bir çığlık koptu.

— Hayırl. Hayırl. Bırakınız. Onu kurtaracağım.

Herkes başını feryadın geldiği tarafa çevirdi. İlerde, etrafına birikmiş halkın ortasında bir kadın ağlıyordu ve bu feryadı koparan o genç ana idi.

Yanında duran itfaiye neferi onu teselli ediyordu.

— Sen akhını mı kaybettin hanım? Hiç bu ateşin içine girilir mi? Sen de onunla birlikte yanarsın.

— İstemiyorum. İstemiyorum.. Evlâdımı kurtaracağım... Beni tutmayınız.

Baygınlıklar geçiren kadın, kollarını sımsıkı tutan itfaiye neferinin elinden kaçmak istiyordu.

— Beni bırak.. Onlar evlâdımı kurtarmıyorlar Onu ben kurtaracağım. Nafiz? Nafiz? Evlâdım, yanıyor musun?

Genç ana, etrafına birikmiş ahaliyi bile görmüyor, gözlerini, önünde ışıltılı parıldıyor yanık evine dikmiş, mütemediyen ağlayıp yalvarıyordu. Etrafına birikmiş kalabalığın kadını teselli etmek için ortaya attıkları gelişi güzel lakırdılar zavallı annenin kulaklarına bile girmiyordu.

Yangın alt kata sirayet etmek üzere idi. Kadıncağzı artık susmuştu. Herkes evegiren itfaiye neferinin çıkmasını bekliyordu.

İçlerinden biri:

— Gidip evlâdınızı kurtarınız, onlar yangını söndürüyorlar. Hem çocuğunuzun nerede olduklarını ne bilecekler, dedi.

Zavallı anne, bu sözleri yarı işitti, yarı işitmedi. Her tarafı titriyor, vücudu gitgide geriliyordu. Yine ağlaya ağlaya itfaiye neferine yalvardı.

— Allahaşkına beni bırak. Yanarsam da evlâdımla beraber yanayım. Nafiz? Nafiz? Eviâdım. Yanıyormusun?

Sözünü tamamlamadan bir dişi kaplan çevikliğiyle, yangına bakan itfaiye neferinin elinden kurtuldu. ve her tarafı yanan eve doğru koştu.

Açık kapıdan içeriye girerken bir cehenneme girmiş gibi oldu.

Dumanlar içinde ilerledi. Bodrumdan inen taş merdivenleri geçti. Odanın kapısını açarak içeriye bir ruzgâr gibi girdi. Dumanlar içinde evlâdını aradı, aradı. Yatağın içine baktı. Nafiz yok!..

Beyni bir makine çarkı gibi dönmeye, kulakları uğuldamaya başladı. Nafiz, yangın çıkmadan önce yatağında uyuyordu. Şimdi ne olmuştu?

Taş merdivenlerde:

Beden Terbiyesi ve Spor

(2 Perdelik Temsil)

Yazan : ARIF BAYCAN

Ceyhan Şükriye Okulu Öğretmeni

Ş A H İ S L A R

Demirci, Çiğşi, Esnaf, Çocuk, Sporcu, Kanbur, Subay, Muallim, Memur

S A H N E

Bir demirci dükkânını belirten örs, çekici ve bir oturacak sandık kürsü

Demirci : Oh tanrıya çok şükür... Açtığı çığırılarla şu Ata her şeyden hesap sorduğu gibi sağlamlıktan da hesap istemek için 19 Mayıs bizim gibi sağlamların övünme günü yaptı. İşte sanatımız bize şöyle bir (pazu ve enseini göstererek) pazu ve göğüs ense bağışlıyor. Her sınıfta sağlam ve gürbüzüz. Yarın Stadyomda göğsümü gere gere herkesin önünden geçer, sağlamlığıma her kesi hayran bırakırım.

Sporcu : (Sahneye girer) kolay gele usta.

Demirci : Sağol Sporcu.

S.— Karşında birisi varmış gibi konuşuyorsun sözlerin arasındaki Stadyom falan lafı beni ilgilendirdi de geldim. Hal-

— Nafiz? Nafiz?

Diye haykırırken yukarda bir gürültü oldu. Ve tepedeki tavan tahtası birdenbire üzerine çöktü.

Dışarda, genç annenin çıkmasını heyecanla bekleyen halk evin yıkıldığını görünce bir kaç adım geriye çekildiler.

İtfaiye neferinin ısrarı üzerine geriye doğru çekilirken titrek bir çocuk sesi işitildi.

— Anne?.. Anne?.. Neredesin? Nerede kaldın?

Bileklerinden kanlar fışkıran bir itfaiye neferi kolları arasında yangından kurtardığı Nafizle çöken evden annenin çıkmasını boşuna beklediler...

Oğuz Özdeş

buki yanında kimse kimse yok.

D.— (Gülerek) Evet öyle kimse yok ben kendi kendime övünüyordum; Çünkü yarın 19 Mayıs stadyomda her sınıftan daha üstün, sizin istediğiniz sağlamlıkta bir vücut arzedeceğim de onun için kendi sanatıma minnettarlığımı örsüme söylüyordum.

S.— Yaaa Sağlamlıkta tam olduğunu sanıyorsun ha.

D.— (Öfkeli gibi görünerek) ne demek olsun benden daha sağlam kimler var? Bendeki şu pazuya, şu gökse, enseye bak. Hiç kimsenin bükemediği demirlere şekiller veren benim övünmek bizim hakkımız değilmi?

S.— Hiç can sıkma usta; şurdan dışarı çıkalım, bin metre ama yok yok üç yüz metrelik bir koşu yapalım.

D.— Hay hay bayım üçyüzden binden ne çıkar sen tahammül edersen 3000 metrelik koşuya bile hazırım. Haydi. (Sporcunun kolundan tutarak dışarıya çıkar sahnenin arkasında ayak tapırtısı sesleri gelir ve demirci yalnız olarak tekrar sahneye girer küçük kürsülerden birisine yargun arğın oturur bacaklarını silker oğuştururken.

D.— Vayyy... Bereket versin bin metrelik koşu yapmadı bacaklarım kalçadan çıkacakmış.. Vayyy ne fena oldum (derken içeriye bir kaç çapası olan bir çiftçi girer.)

Çiftçi : Hayır ola usta boş oturuyorsun çok iyi çok iyi. İşimiz rasgeldi. Şu çapalarımı bilede yarın durunca öbürgün tarlaya çapaya gideceğiz.

D.— Vallahi çiftçi ayağa kalkamıyorum. Bacaklarım kırılmış gibi sızlıyor.

Ç.— Ne oldu hastamısın? Yoksa ayağına demirmi düştü?

D.— Yok yok aklına gelen gibi bir şey değil. Hani yarın (19 Mayıs) ya sağlamlık ve sıhhat hesap günüdür....

Ç.— Eeeee...

D.— Ben şurada kendi kendime sağlığımla övünürken meğer dışarda bir sporcu kulak verip dinliyormuş. İçeri girdi neyine övünüyordun dedi. Bende anlattım sanatımın icabı benim hiç bir yerim ihmal edilmemiş işlek ve idmanlıyım sanıyordum.

Sporcu çürüksün demek istedi ve bana koşu teklif etti ben de hay hay dedim. Adam bin dedi üç yüz metre yaptı. Bereket versin okadar yaptık! O kırgınlıkta hiç farkında olmadımdı lâkin şimdi yerimden hiç kalkamıyorum. Meğer bacakla-

rımı ihmal edermişim.

Ç.— Öyleya sen şurada beş metre ik bir yolda evden dükkâna dükkândan eve gidip geliyorsun örsünün başında dinele dinele bacaklarına kara su indiğinin farkında degilmi idin? Nene lâzım koşu yapmak, övünmek. Övünürse bizim gibi çiftçiler övünsün. Bak biz çiftçiler uzak tarlalara gidip gele gele; hayvan arkasından koşa ve koşturarak saban arkasında eğilip doğrula, doğrula, tohum, orak sallıyarak bol hava ve suda banyolar yaparak, güneş altında örse dönen biz çiftçiler övünsün. Sizin ne hakkınız var yalnız bir kolla iftihar edilirmi?

D.— Doğrusun (derken sporcu içeriye girer.)

S.— (Gülerek) Geçmiş ola usta nasıl hamlığını anladın mı?

D.— Ben anladımda (çiftçiye göstererek) şu çiftçi övünüyor bu nasıl?

S.— Eeee... O bir parça iyi amma onunda noksanı var.

Ç.— Bay biz çiftçiler azalarımızın hepsiyle çalışır bir sanatkârsınız. Her halde bizlere tavsiye edilecek bir şey yok.

S.— Senin de çok noksanların var. Burada uzun uzadıya izah vermeye şimdi vaktim müsaid değil. Noksanlarını anlatabilmek için benim gibi şöyle bir (takla atarak) takla atarmısın?

Ç.— Hay hayyy... (Diyerek takla atar. Ve belini gürp diye yere vurur.) (Sporcu allaha ısmarladık der gider. Çiftçi belini yamrukle vurarak) ahhh... Ah (diye sızlanır) bütün gördüğüm işler ön tarafımla imiş. Aakikaten ben arka hareketlerimi ihmal edermişim. Hiç farkında değilim.

D.— Vallahi arkadaş aklım öyle kestiki bu Beden Terbiyecileri her sınıfa çürük raporu verecek.

Ç.— Büyük Atanın hafif bir işaretinde büyük büyük manalar varmış! ancak ben böyle bilirim. İlk gün köyde (19 Mayıs Spor Bayramı) deyince gülmüş ve alay etmiştim. Şimdi ehemmiyetini tesirini görmekle anladım.

D.— Öyle kardaşım bacaklarım halâ sızlıyor.

Ç.— (Gülerek) benimde belim kırık gibi ağrıyor. (Derken sahneye bir esnaf girer) demirci ile çiftçinin oturduğunu görür esnaf oldnkça şişmandır).

Esnaf — Gününüz aydın arkadaşlar (demirci ile çiftçi) sağol (derler) demindenberi dükkânda hep sizinle alâkadar oluyordum. Nenize lâzım sizin sporcucu ile yarış etmek. Sizler zaten işten yıpranmış zayıf adamlarsınız. O sporcumu, Beden hocasını onunla yarışa girecek bizim gibi sıhhatı yerinde esnaflardır. Sizin ne haliniz var.

D.— Heyyyy... Tanrım yerin de kulağı var derler, şu sporcuyu gönder de övünmeyi buna da göstereyim.

E.— Ben de gelsin diye bakıyorum. (Karşıdaki bir iskemleye oturur) bak kuzum ben tırfanda malları ilk defasında yiyen, eti, peyniri, yağı, pekmezi hülâsa her şeyin iyisini bilecek alıp beslenen bir adamım. Temizliği yaparım idmana gelince dükkânımda görüyorsun bir dakika bile oturmuyorum. Kilo-ları kaldırarak ağırlığa, metre kullanarak kollarımı, eğilip doğru-la doğruyla da karın etlerimi ve hesabımı kaçırmayayım diye kafamı, bir şey çaldırmayayım diye de gözümü ve boyumunu hareket ettiriyor ve bu surette idmanımda hiç bir kusur bırakmıyorum.

D.— Şimdi seni de görürüz şimdi komşu... Bir dakika otur.

E.— Onlar gelsinler ben dükkânda'yım o adamını bilir belki benimle yarışa bile giremez çünkü girerse mat olur.

Ç.— Ne bileyim Halep orada ise arşın buradadır. İşte bir ayak sesi geliyor belki de odur. (Derken içeriye sporcucu girer.)

S.— Nasıl oldunuz arkadaşlar? Sporun faydasını anladınız mı?

Ç.— Biz ne ise sustuk ve anladık lâkin şu esnaf nasıl? Sizinle her türlü yarışa girmek istiyor.

S.— Yokkk... Arkadaşlar (demirciyi göstererek) senin kolun (çiftçiyi göstererek) sizinde bacak ve kollarınız var ya bu zavallının nesi var?

Ç.— Ya bayım öylemi diyorkil bir övündü bir övündü ki yediğinden içtiğinden bahsetti, ağızımız ayrıldı.

E.— Övünüpte maval değil ya göz önünde, Görenler allah için söylesin. Benim sıhhatımla sizin sıhhatınız arasındaki farklara bir göz gezdirelim benim bir kolum iki kolunuz kadar benim bir karnım sizin ikiniz kadar görünen dağ klavuz istemez.

D.— (Sporcuya) şuna bir numara yaptır lâfı kesilsin yahu

S.— Hayır ben o zata el vuramam bu bay çürümüş

kabağa benziyor; parmak dokununca içine gömülecek.

E.— (Sporcunun kolundan tutar ve sallarken) vay sen onlara yaptıklarını bozmamak için bana yanaşamıyorsun çünkü davayı kayıp edeceğine kanisin şimdi her türlü hareketi devamlı bir şekilde yapmaya hazırım.

Ç.— (Esnafa) o kadar atma şimdi peki derde halini görürüz.

E.— Ben sanatımın yüzünü ağartmak için her müsabakaya hazırım.

S.— Öyle ise gel seninle şurada yavaş, yavaş bir tavşan yarışı yapalım.

E.— Hay haaay... Yapalım.

S.— (Eğilir) benim gibi yap arkamdan gel (der ve tavşan yarışına başlar, sahneyi iki üç defa dönerler. Esnaf bir iki defa düşer doğrulur. Demirci ile çiftçi kahkaha ile gülerler) bu kadarlık kâfi bir z sonra görüşürüz. Allaha ısmarladık (der ve çıkar gider.)

Ç.— Eh şimdi belânı buldunmu esnaf!

E.— (Esnaf yerinden kımıldayamayacak bir mecalsizlik vaziyeti gösterir yüzünü buruşturarak) vaaay ne ise.

D.— (Gülerek yanına yaklaşır ve oturur) nasıl belânı sende buldunmu?

E.— Öyle deme beni en zoruna koştun.

Ç.— Zorumu en kolayı hemde yavaş yavaş.

D.— Bana yaptığını sana yapsaydı her parçan bir çalıda kalırdı. Bereket versin şurda içerde oldu da derli toplusun. (Bu sözler konuşulurken esnaf kollarını bacaklarını oğuşturur mahcup bir vaziyette dururken bir çocuk içeriye girer.)

Çocuk : (Esnafa) amca tuz alacağım dükkâna gelirmisin?

E.— (Kalkmaya davranır kalkamaz) çocuğum sen varda ben gelirim.

D.— Çocuğum sen bu amcanın evini bilirmisin.

Ço.— Evet bilirim.

D.— Bilirsen çocuğuna karısına söyle bir kaç kamyon getirsinler amcanı eve götürsünler.

Ço.— Usta bir adam kaç kamyonda gider?

D.— Yavrum sağlam adam ayakta da gider lâkin bu amcan yarış yaptı bacakları kalçadan, kolları omuzdan çıktı. Karnı barsakları hep yerinden oynadı bunları ayrı ayrı kamyonla koymalı ki evde yerlerine takarken şaşmasınlar sonra yanlış takarlarda cemiyette gülünç olur.

Ç.— (Gülerek) doğru söylüyor evine öyle söyle yavrum (çocuk güler ve gider)

E.— Alay etme komşum beni hakikaten zoruna koştur karnım, kolum, bacaklarım hep sızlıyor. (Kalkmaya davranır bir iki defa tekrar düşer kalkamaz. Çiftçi kolundan tutarak kaldırır ve derki)

Ç.— Bir daha böyle laf atma.

E.— Neyse çürükmüşüz anladık. Beden hocalarını görmelide artık ne diyorlarsa yapmalı (derken içeriye bir kanbur girer.)

Kanbur — Günaydın arkadaşlar.

D.— Sağol ihtiyar.

K.— Stadyoma yol nereden gider?

D.— Ne o baba stadyoma akşamla gidipte ne yapacaksın?

K.— Yavrum yarın 19 Mayıs'ı akşamdan yer alacağım ihtiyarım belki sabahlayın sokulamam.

D.— Sokulupta ne göstereceksin? Orada her kes sıhhati ve sağlamlığı ile övünecek senin ne işin var varıpta kanburunumu göstereceksin.

K.— Evet yavrum kanburumu göstereceğim. Hakikaten onun için gidiyorum. Ben gülünç hale girdim herkes de benim gibi bir cepheden çalışıp ta çarpık olmasınlar. Sağlık ve sağlamlık ile sıhhat ve Beden Terbiyesi namına haykıracağım. Evvelce spordan hiç bir şey konuşulmazken bugün en önemli mevzu oldu. Varolsun o Ulu Önderin işaretleri Dâhî diyorlar hakikaten dâhî Ata dediler hakikaten Ata. En kıymetli varlığımız kendi bedenimiz iken bizler kendimize düşen işleri ve işlekliliği hatırdan bile geçirmiyorduk. Ata bu günü herkesin kendisini görmiye çalışma günü yaptı.

Ç.— (Arkadaşlarına dönerek) ihtiyarda iş var yahu.

D.— Eeeee.... Baba anlat sen anlat.

K.— İşte yavrum kısa söyleyeyim benim sanatım köşker yani saraç önümde dikiş dike dike hep böyle eğildim belimi hiç düşünmedim. Böyle kambur kaldım. Okadar körmüşüm ki karşımdaki ustamı bile görmemiş onun kamburunun sebebini bile aramamış, sormamışız genç yaşında böyle oldum sonrada çaresini bulamadım. İşte herkes işindeki hareketlere güvenipte, işim gücüm vücudumu sporlandırıyorum diye beden hocalarına baş vurmamazlık yapmasınlar. onun için örnek görünmeye gidiyorum.

D.— İki saat evvel bu nasihatı işitse idik hiç müsabakalara giripte kendimizi yormazdık. (Derken sporcu içeriye girer)

S.— Aşkolsun sana ihtiyar bütün sözlerini dışarda dinledim. Hakiki bir milliyet düşüncesi taşıdığını sözlerinden anladım. Seni haydi stadyoma götürüyüm ve ön saftan da yer veriyim. Bu düşüncelerini herkese söyle dinleyen dinlesin (esnaf, demirci, çiftçi, ihtiyar hep birden gitmiye hazırlanırken bir subay arkadan bir öğretmen daha arkadan bir memur geçer onlar sahneden savuştuktan sonra.)

D.— Şu deminki önden giden subay nasıl dı?

S.— İşte arkadaş bu zümre gibi olmaya çalışacağız. Bunlar her uzvunu kafasını işleten memleketin asıl güveni bunlardır. Sen bilmiyormusun ki askere gidipte o subaylardan ders almayanlara adam olmuş bile demiyorlar ve iş bile vermiyorlar onlar iş bile vermiyorlar onlar insanlara adamlık damgasını vururlar. Biz onların yardımcısıyız.

D.— Sahiden öyle, ya, ya o arkadan giden öğretmen nasıl?

S.— Eee... Oda bir parça iyi fena değil.

D.— En arkadan giden o şık memur kalçadan adım atıyordu o nasıl?

S.— O şık memurun kalçadan adım atması sıhhati için değil belki pantolonun ütüsüne itina ettiğini sanıyorum. Ne ise aızbacak karabacak geçitte belli olacak dediği gibi bundan sonra herkes kendini bilecek.

(PERDE KAPANIR)

(İkinci Perde)

(Perde açıldığında sporcu ile ihtiyar görünür perdenin arkasında stadyom seslerini andıran gol ilerle şut pas penaltı ofsayt avut ilâh gibi sesler işitilir.)

S.— Amca düşüncelerini söyle başından geçenleri anlat.

K.— Ben 78 yaşlarında iken beni babam koşkerliğe verdi. Dizlerim arasında belimi bükerek hep böyle çalıştım tam 35 yaşında iken böyle kamburlaştım böyle olacağımı ne ben düşündüm ne evimizin büyükleri ne de mahallemiz ihtiyarları ve böyle bir şeyi hatırlatmadı. Günün birinde adım kanbur lâğabı takılınca bende kanburluğumun farkında oldum. Cemiyetten utanmaya başladım artık geç kapayıp erken açmayı adet ettim. Herkes sanırdı ki kanburun çok işi var halbuki kanburun hiç işi yok mahalle çocuklarından korunmak ve kimselere görünmemek

Tanrıma

Dost Şökrü Enis'e Sevgilerimle

Uçur tanrım uçur altın kuşlarını yuvalardan
Ki dağılsın ruhumdaki kasvet,
Kullarına taptaze rüyalar vadet
Her akşam yosunlaşan pınardan.

Bir sabah dallarda filiz filiz açınca bahar
Tanrım durulan sulara bırak çocukluğumu,
Ve bir ömür boyunca uzat yolculuğumu,
İçimden azat olsun hatıralar....

Sami Gürlev

için böyle yapardım.

Egemenlik savaşımız parlak sayfalarını çizmek için Atamızın Samsuna ilk ayak bastığı gün olan 19 Mayısın Spor ve Gençlik Bayramı olarak kabul etmemiz; bütün yurddaşlarımızı sıhhatları ile daha fazla ilgilenmesine meydan vermiştir. Bütün okullar ve Beden Terbiyesi teşkilâtı çalışıyor, uğraşiyor, didiniyor başımızda (İNÖNÜ) gibi büyük bir rehber var onun dileği onun gösterdiği yoldan gideceğiz. Bundan sonra Türk Gençliği yüzmeyi, kürek çekmeyi, kayakla kaymayı, dağlara tırmanmayı, bayırları aşmayı, manüple işletmeyi, ata binip kılıç kullanmayı, motör işletmeyi, bisiklet ve motosiklete binmeyi, Otomobil ve uçak kullanmayı, tüfek atmayı, paraşütle uçaktan atlamayı seve seve öğrenecek ve bilecektir. Milli Şefin şu sözlerini aklımızdan çıkarmamalıyız. (Her şeyin yarımı tüme müsavidir insanın yarımı daima yarımır. Bir yarım elma 500 elmadır bin yarım adam bin yarım adamdır.)

Büyük Sporcu (İNÖNÜ) yarım adam istemiyor içimizde artık yarım adam kalmıyacak hepimiz spor ve beden terbiyesini seve seve güle eğlene şarkı söylye söylye neşe içinde yapacağız ve yapıyoruz. Yurt müdafaası için hazırız ve her zaman hazırlanıyoruz bundan sonra olimpiyadlar titresin Stadyomlar inlesin (ATATÜRK) rejiminin (İNÖNÜ) yavruları geliyor.

Arif Baycan

ÜSTTE: Evimiz Daktilo Kursu Çalışma Anında,

ALTA : Daktilo Kursunu İkamal Edenlere Diplomaları Verilirken.

Ev Çalışmaları

1) 17-5-942 pazar günü akşam evimiz salonunda güzel sanatlar komitesinin büyük bir itina ile hazırladığı garp musikisi konseri verilmiştir.

Ashında çok zengin olan program daha ziyade Mozart'ın eserlerini ihtiva ediyordu. Konser sonuna kadar büyük bir zevkle dinlenmiş ve konseri hazırlayanlar çok takdir edilmişlerdir.

2) 19-5-942 salı günü akşam Atatürk'ün Samsuna çıktıklarının yıl dönümü, Gençlik ve Spor bayramı dolayısıyla evimiz salonunda bir toplantı yapılmıştır. Günün mevzuuyla alâkadar hitabe ve söylev söylenmiş, şiirler okunmuştur. Saat 21 de başlayan gece kalabalık bir kitlenin iştirakiyle 23 e kadar sürmüştür.

3) 30-5-942 cumartesi günü ikindi sonu daktilo kursundan mezun olanlara törenle diplomaları verildi. 2 ay devam eden bu kursa 28 bayan iştirak etmiş ve neticede hepside muvaffak olmuşlardır.

4) Evimize ait dokuma tezgâhı Karalar bucağı köyüne götürülerek köylülere ilk ders verilmiş ve tezgâh orada işlemeğe başlamıştır.

Yayın Direktörü	:	ARİF NİHAD ASYA
Yazı İşleri Direktörü	:	OSMAN SÜMER
Basıldığı Yer	:	TÜRK SÖZÜ Bs.

HALKEVLERİ DERGİLERİ

Derginin Adı	Çıkaran Halkevi	Kaç günde bir çıktığı
Akpınar	Niğde	Ayda bir
Aksu	Giresun	" "
Başpınar	G. Antep	" "
Burdur	Burdur	" "
Çorumlu	Çorum	" "
Dranaz	Sinop	" "
Doğuş	Kars	" "
4 Eylül	Sivas	" "
Duygular	Bolu	" "
Edirne	Edirne	" "
Erciyas	Kayseri	" "
Fikirler	İzmir	15 günde bir
Gediz	Manisa	Adyda bir
Görüşler	Adana	" "
H.B. Haberleri	Eminönü	" "
İçel	Mersin	" "
İnan	Trabzon	" "
İnanç	Denizli	" "
Karacadağ	Diyarbakır	" "
Kara Elmas	Zonguldak	Üç ayda bir
Kaynak	Balıkesir	Ayda bir
Konya	Konya	" "
Küçük Menderes	Tire	" "
19 Mayıs	Samsun	" "
Porsuk (Halkevi)	Eskişehir	" "
Taşpınar	Afyon	" "
Türk Akdeniz	Antalya	" "
Uludağ	Bursa	" "
Ön	İsparta	" "
Yeni Türk	Eminönü	" "